

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Рикон ч. 10, II. пов.
Конто почт. шлан. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРІЮ:
Місцеві 5-00 зол.
Чужоземні 15-00 „
Почтою 27-50 „
Річно 55-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Збірка адреси 1 зол.

Телеф. Редації: 29-41.
Друківні: 29-26.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Надходить шкільний і книжковий сезон!

ПАМ'ЯТАЙТЕ, ЩО

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ ТА ШКІЛЬНЕ ПРИЛАДДЯ
з різном всілякі інші книжки дістанете в
Книгарні „Рідної Школи“

Львів, вул. Сикстуська ч. 20. (Дім Народ. Гостиниці),
де заснована на те, щоб нести матеріальну поміч
Товариству „Рідна Школа“. Замовляючи й купуючи
в цій книгарні докинете пайдю до розбудови нашої
найважливішої інституції. 296

Уряд марш. Пілсудського.

Львів, 26. серпня 1930.

Польща несподівано отримала новий уряд.
Маленька ніби між ним та попереднім різниця:
вийшов з кабінету полк. Славек, дотеперішній
прем'єр, міністр військових справ марш. Пілсуд-
ський — зберігаючи надалі ресортовий портфель
— став прем'єром, а ввійшов до кабінету новий
„міністр без портфеля“, дотеперішній адютант
марш. Пілсудського, полк. Бек. Як було, так і
залишилися у кабінеті міністрів 4 полковники
(Бек, Бернер, Матушевський і Пристор), і гене-
рал (Складковський) і один маршал. Усі ресор-
тові міністри остали при своїх посадах, — сам
теж маршал Пілсудський не вперше став на чолі
уряду (був вже прем'єром від 2. X. 1926. до 27. VI.
1928 р.). Виходить, що ніби нічого не змінилося.

Змінилося постільки, що ось уся польська
преса передбачує „загострення курсу“ у внутріш-
ній політиці уряду, точніше кажучи — у відно-
шенні уряду до польської соймової опозиції. „До-
слід“ — пише центральний орган санатції, „Газета
Польська“ — урядовий табір дивага на собі весь
тягар праці, а невідповідальний табір опозиції
мав нічим не спутану свободу лайки. Ніщо дива-
кого, що публічна опія завдає собі нині пита-
ня, чи не переповнилася чаша терпеливості і чи
не прийшов час приборкати рознуздану сваволу
та взяти її в шорн, яких вимагає повага держави
та безпека її найбільш життєвих інтересів.
„Уряд маршала Пілсудського — кажуть нам на-
ші інформатори (так читаємо у краківському
„Кур'єрку“) — має бути урядом сильної руки і
виступити як найбільш рішуче проти акції опози-
ційних партій“...

Усе це дуже гарно, але чейже про „сильну
руку“ у відношенні до соймової опозиції писало-
ся уже й казалося не раз. Так було 2. жовтня 1926
року, коли після висловлення жіно-пастівського
більшістю попереднього союму недовіра міністрам
Млодзяновському і Суйковському впад третій ка-
бінет проф. Бартля і керму уряду перебрав марш.
Пілсудський. Ще голосніше казалося про загос-
трення курсу і „сильну руку“ відносно опозиції,
коли 14. квітня 1929 року на зміну четвертого ка-
бінету проф. Бартля прийшов кабінет д-р Ові-
тальського та 29. березня 1930 року, коли після
п'ятого в черг уряду проф. Бартля — прийшов
до влади полк. Славек. За кожним тим разом зда-
валося, що ось уже тепер таки напевне прийде до
„рішучих заходів“, що буде розв'язаний сойм, ав-
товувано з тими перемінами й усіма найбільш ди-
вовинні проекти нагальної розв'язки устроєвої
кризи, і зміни такі в усіх тих грізних заповідях
виходила після кількох місяців — димісія уряду,
і в міжчасі кришчала на опі опозиції. Так було
особливо за кабінетів д-ра Світальського і полк.
Славека: оба вони були тим цікаві, що правили
весь час у неприсутності парламенту, не скла-
дали перед ніяким форум ніякої програмової заяви,
оба ці кабінети мали марку „сильної руки“ і за
час їх тривання проявляла щораз більшу актив-
ність — опозиція.

Однак „усе на світі має свій кінець“, сказав
якийсь мудрець, що й не студіював державно-у-
строєвих і парламентарних відносин у Польщі.
Гож і конфлікт між урядом та соймом мусить ко-
лись увійти в якусь стадію, яка бодала на якийсь
час висинити ситуацію. Потребу такого висинення
зачувують усі в Польщі — урядові кола, поль-
ська опозиція, і ми — українці, — які не беручи

активної участі у боротьбі за устрій і владу в
Польщі, не в байдужі до цих справ і відчуваємо
теж на собі негативні наслідки затижної провізо-
рії і хаосу. Кажуть, що першим ділом уряду мар-
шалка Пілсудського буде розв'язання союму та
розписання нових виборів. Якщо справді так бу-
де, то це рішення треба буде привітати з із нашо-
го боку. Правда, кожні вибори вимагають стра-
шенно великого вкладу сил, праці й енергії, від-
творюючи їх від щоденних варстатів. Але вони да-
ють змогу зробити найважливіше: найбільш ав-
торитетно перевірити настрої широких мас. Річ я-
сна, передумовою для цього є вибори — справед-
ливі.

Колиж новий уряд піде замість на нові вибо-

Додаткові вписи

до приватних львівських шкіл Т-ва „Рідна
Школа“ відбудуться в днях 29, 30 і 31. сер-
пня 1930.

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ“.

Міжнар. жіноча кооперативна конференція у Відні.

Склад конференції. — Її програма. — „Матері майбутнього“. — Опозиція комуністок. —
Виступ української делегатки.

Відень, 23. серпня 1930.

У днях 21. і 22. VIII відбулась у Відні у зв'яз-
ку з Міжнародним Кооперативним Конгресом
конференція жіночої кооперативної гільди.

У конференції взяло участь 196 делегаток
з Англії, Голландії, Швеції, Норвегії, Ірландії,
Бельгії, Чехословаччини, Австрії, Болгарії, Лат-
вії, Естонії та СРСР. Найчисленніша делегація
була англійська; — одна третина всіх присутніх.

Із наших делегаток на Кооперативній Кон-
ференції бачили ми п. Олену Федак-Шепарович,
делегатку „Союзу Українок“ і пп. Ст. Чижович
та Л. Бурачинську, делегатки „Українського Ми-
стецтва“ у Львові.

Крім ділових справ як вибір президії, одоб-
рення звіту за час від 1927—1930 та зміна стату-
ту, мала конференція на меті з'ясувати та вирі-
шити два питання. А саме „правне становище
жінок в кооперації“ і „матері майбутнього“.

Перше питання — це справа членства і уді-
лів жінок в кооперативах.

Представниця Шотландії п. Гардстаф засту-
пала погляд що кожна жінка має належати до
кооператив персонально, значить вплачувати
уділ, виконувати всі обов'язки і користуватись
повними правами члена.

Кореферентка д-р Орсетті з Польщі (між
іншим вона брала участь у конференції персо-
нально, не заступаючи ніякої польської організа-
ції) обстоювала думку, що жінка повинна мати
усі права члена також тоді, коли уділ вплатила
не вона персонально, але її чоловік як батько
родини.

В дискусії більшість делегаток висказува-
лася за індивідуальним членством як найбіль-
ше демократичним, однак признали, що в пере-
ходовій стадії відповідно до місцевих обставин
та законів даної держави можна жадати „по-
двійного“ членства для одної родини.

У тому напрямі були також зредаговані ре-
золюції, які властиво справи не вирішували, а
жадали перш за все цілковитої рівноправності
жінок в цивільних законах.

Друга проблема „матері майбутнього“, або
як названо у рефератах „чого домагатись мате-
рі“ це була справа потрібного „перетяження“
жінок, яка мусить погодити свої обов'язки ма-
тері з обов'язками праці для заробітку та праці
хазяйки. І в цьому питанні дві референтки за-
ступали два зовсім протилежні погляди.

Чеська делегатка Нечаскова була за обме-
женням позадомашньої праці жінки вважаючи,
що лише мати і родинне життя виховують най-
краще майбутнє покоління. Вона жадала тільки
державної допомоги для працюючих фахово
матерей, але як ідеал і одинокі завдання жінки
ставила материнство та виховання дітей.

Друга референтка, представниця СРСР

Огонь нищить

не лише будинки, але й все, що в них на-
ходиться, тому забезпечуйте збіжжя й пашу
від огню п

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

ри, на боротьбу з польською опозицією методами
заборон (шпр. есент. заборони заповіданих на
10. вересня маніфестацій у 21 містах у Польщі)
а в справі союму рішення відкладатиме знову до
літньої осені — загальна ситуація в державі на
загал не зміниться. Прийде лише дальше її загос-
трення, — а воно теж не було би ніякою новин-
ю. Те саме торкається усіх інших метод роз-
в'язки устроєвої кризи, як вибори й зміна консти-
туції парламентарним шляхом. З цього здають
собі мабуть справу в урядові кола. І тому, — від-
клавши дві останні концепції — треба таки ау-
пинитися на першій: недалеких виборах! І тому
і нам до них треба поводити готуватися. (ік)

Бутуцова виходила з суто комуністичного по-
гляду, що родина і родинне життя та материн-
ство — це буржуазний пересуд, а одинокі за-
дання жінки праця для заробітку. Вихованням
дітей має займатися держава, при чому пред-
ставила в якнайбільше рожевому освітленні від-
носини в цьому напрямку у СРСР.

Голова Кооперативної Жіночої Гільди ав-
стрійка Еммі Фрайндліх вибрала в імені езеку-
тиви і своему „золоту середину“. Вона вважала,
що це проблема, якої не можна вирішити з сьо-
годні на завтра, що не можна погодитися ні на
один і на другий крайній погляд. Матері май-
бутнього мусять знайти якусь дорогу, щоб
розв'язати конфлікт цих потрібних обов'язків.
У цьому дусі були прийняті резолюції, які до-
ручали жінкам „студіювати“ це питання і при-
йти на слідуєчу конференцію в 1933 році з кон-
кретними пропозиціями найкращої розв'язки
цієї складної проблеми.

Остання точка конференції були (як зви-
чайно на усіх міжнародних з'їздах) резолюції про
безпеку війни та способи, як оминати її в май-
бутньому.

Однак вся конференція мала своєрідний
характер.

Кооперативна Жіноча Гільда це одинокі
міжнародна жіноча організація, яка має в чле-
нах представниць радянських республік.

Конференція у Відні, місті, де цілковитими
панамі є соціалісти мала крайню ліву, соціалі-
стичну, навіть комуністичну закрутку. А рівно-
часно стояла вона під знаком бездушної опози-
ції комуністичній проти есдективної і провду кон-
ференції. Виступи комуністок, які в кожній
справі, навіть чисто формальній, забирали го-
ло, мали характер наскрізь вічевий, демagogіч-
но-агітаційних промов. Вони зустрічалися з
грімкими оплесками салі та галерії, однак при
голосуванні кожний комуністичний внесок пе-
репадав великою більшістю голосів.

За винятком чеських комуністок ніхто за ни-
ми не голосував. Годі було зорієнтуватись чи
оплески походили лише від замовленої „кляки“
— чи і делегатки були так мало вироблені, що
оплескували комуністок — а голосували за
проводом, бо не мали відваги віддати отверто
своїх голосів за більшовицькими внесками.

Провід шов безумовно назустріч більшо-
вичкам, хоча вони його гостро атакували і ду-
же перешкождали діловій праці конференції.
Комуністки мали напр. право говорити по ро-
сійськи, з тим, що їх власна перекладнича пере-
давала промови на німецьке або французьке.
Чому ця делегатка, яка знала прекрасну обі-
жні мови і була знаменитою бесідницею не гово-
рила сама, лише відступала промови двом дру-
гим? — Це стало ясно по кількох виступах. Час

■ Купці! Промисловці і Ремісники, ■

якщо хочете мати свій професійний часопис, передплатуйте та поширюйте

„ДОБРОБУТ“

орган торгівлі, промислу і ремесла. — Адміністрація: Львів, Ринок ч. 10. Вишліть листівку, а негайно одержите оказові числа.

дискусії обмежений був до п'яти хвилин. Бесіди мусіли цього часу точно придержуватися; перекладачів говорили далеко ширше, користуючись фактом, що по російськи ніхто не розумів. На інтелектуальні представники Латвії, що перекладач не відповідає промові, комуністичні лаяли цинічно, що в німецькій мові завжди довше триває тому, що німецька мова має дуже довгі зворотки.

Ніхто з делегатів не мав відваги явно виступити проти комуністичної за зниклою делегатки „Союзу Українок“ п. Ол. Федак-Шепарович. Не адекватно на крайню несприятливу атмосферу п. Шепарович заатакувала комуністичну дискусію над питанням: „Чого бажають матері“. Українська делегатка називала до слів передсідниці, що кооперат. жіноча гільда має бути „інтернаціональною матір'ю“. Бесідиця зазначила, що ця інтернаціоналізація призбула про матері поневолених народів, яким не відомо мати ніяких бажань. Комуністична система виховання є проти бажань і проти волі мільйонів українських матерей, які живуть на Радянській Україні і в поневолені мовчати. Українські діти виховували в радянських установах відчужуються від національної традиції батьків, учаться лише нехтувати і ненавидіти все те, що є святе для української матері.

Для поневоленого народу родина є головним заборомом національного виховання і якщо українські матері є поневолені погодитися з виховною системою комуністичної влади, то лише тому, що ця система є введена і переведена в життя терором, а кожний протест є немисленим караний. Радянська референтка змалювала рай на землі, забуваючи зовсім про темні сторінки цього раю.

На жаль наша делегатка була обмежена також часом і тому не могла дати ширшого мотивування свого протесту від українського жіноцтва, в якого імені вважала себе управненою говорити. Маємо також враження, що президія скорше перервала промову нашої делегатки, тому, що цей виступ не підходив до загальної атмосфери конференції.

Промову нашої делегатки, вихолощену в німецькій мові, переклав дуже правильно перекладач д-р Веллеман на англійську і французьку. Крім виступу на пленумі п. О. Федак-Шепарович відбула двогодинну конференцію з президією гільди, на якій з'ясувала наше положення і працю українського жіноцтва.

3.

Болячки львівського шкільництва.

Цей новий шкільний рік, а в ньому пригадують-ся нам усі наші шкільні болячки. Нема тижня, щоб в польській пресі не писали про болячки, яких зазнає наша школа.

Досяг в шкільній міській раді у Львові нема виступника нашого населення. Контроль над нашими школами переводять люди наскрізь нам неприхильні; вчителками стають польки без знання української мови, сілськими дітям роблять труднощі при вписках.

До львівських шкіл від зіт не допускають наших учителів. Кандидатам звертають прохання за допискою: „зазла недостаті вільних посад“, хоча одночасно польська преса кричить голосно, що є забагато необладжених посад.

Весною, коли перенесли школу ім. Шашкевича в протилежну сторону міста (Городецьке) родичі, що мешкали в середмісті, прохали залити їм фізичний відділ школи для менших дітей. Ходили в делегації до воєводи; цей призив ім. рацію і кавав, що перешле прохання до Міністерства, щоб призначити чотири вчительські сили для проєктованої філії. Новий шкільний рік починається та ніхто нічого ще не знає, чи буде (і де) приміщення для такої філії.

Весною родичі учнів із академічної гімназії у Львові внесли подання до Кураторії відновити гуманістичні відділи від 1-ої і 4-ої класи. Ми не маємо нідної гуманістичної гімназії, лише класичні. Із 7-класових загальних шкіл виходять хлопці, що раді би доповнити свою освіту середньою школою і саме для них потрібна 4-а класна Кураторія поставилася до цієї 4-ої класи негативно: — нехай родичі самі приватно роблять заходи у верховній владі. Ні в першій справі ні в другій досі не зроблено нічого. Родичі не знають, куди посылати дітей.

Після кількох минулого року розписали конкурс на річні директори в загальних школах у Львові, між іншим і в школі ім. Шашкевича. Минуло 8 місяців, посади в польських школах обсяджені, а в нашій ні. Школа — порожня, без господаря. Родичі дітей шукають поради на всі боки — та де кого мають звернутися?

Ніхто не знає, до кого такі справи належать. Серед нашого громадянства повинні би найтися діяти, які повинні би поцікавитися цими болячками нашого шкільництва.

Львівський громадянин.

З польської преси.

Східна Галичина і Білорусь.

Центральний санацийний орган у Варшаві „Газета Польська“ містить довшу статтю п. з. „Крес“, в якій передруковуємо точний переклад цікавіших місць:

„Зі становища польської рації стає справа не в тому, чи на кресах будуть поляки, чи білоруси чи українці, але справа в тому, щоб кордон польської держави був рівночасно кордоном західної культури, щоб ці всі кресові поляки, українці і білоруси чулися дітьми великої родини західних народів.

„Під тим оглядом багато влого вчинив наживовий урядничий елемент, особливо той, що походить із Східної Малопольщі, який свою неадекватність до українців та свою методу боротьби з ними хотів пристосувати до білоруського народу, особливо до його нечисленної інтелігенції. Нехай

для нас будуть наукою і пересторокою відносини у Східній Малопольщі. Від тоді, як Галичина дістала автономію австрійської провінції, ми робили все, щоб українського елементу не допустити до співпраці в автономічному краю. Все те, що український елемент здобув у Галичині, здобув тільки в боротьбі з польським елементом при допомозі віденського уряду. Наслідком цього в р. 1918 була братовбивча війна цих двох народів, що від віків живуть на цій землі. Який анімацій цього? Українське суспільство в Малопольщі сьогодні прямує до створення замкненого в собі суспільного організму, має власну економічну організацію із досконалими кооперативними банками, кооперативами, що не потребують наших кредитів, бо дістають у Берліні дешевші кредити. Чи це все лежить в інтересі польської рації стану?“

Орган польської еліти „Газета Валіська“, полемізуючи з автором цієї статті, пише між іншим: „Просто бракує сил на сповиття полеміку з так зрозумілою „рацією стану“. З газети урядового табору довідуємося, що влітку за у-

М. СЕРЕДЧАК

4)

По Лемківщині.

(Продовження.)

Від Римакова. — Чому не до Уругваю? — Хотять священника. — Рідке село. — Тьма кромішня.

Римаків польське містечко. Ремісники і жилисткі купці до його мешкають. На схід і полудне наші села. Вільсько Вороблик, є руська кооператива і руські люди. У недалекому селі Босько руська кооператива впала, а в там наша читальня і наша кооператива. Село велике, мішане, наші ще в більшості, але в відомому напрямку працюють тут сильно. Наші були всі руськими. Тепер там руських гороточка. Та щоді, коли наші беруть приклад від другої сусідської половини села і маю організується. Особливо торкається це до молоді.

У горах коло Римакова, на полудне, останнє село Сяничини, де є наша організація. Це село: Вислічок. Чисто гірське село. Яких ще ховалість. В селі між усіми циганами господар циган, — має свій дім і шматок городу та багачко-багачко свині, унузі і правузі. Молодь та мушники в Вислічку розбродили по усьому світі: по Канаді, Злучених Державах, Франції і Полудніні Америки. Нові транспортні шляхи тільки до Полудніні Америки. Ображувалися, що наш „Емігрант“ перестерігає перед еміграцією до Уругваю. В Уругваю-ж, а головиза в столиці Монтевідео, Висліччя цілий гурт. Розмовляю з жінками тих чоловіків, що є в Монтевідео. Здорові, пристойні молодіжці. Цера ніжна, немов у парижанок, хоч не знають ні пузур, ні шмюк, ні сінжних квітів, а тільки жидівські мітри. Відомілі молодіжці. Мужі присилають пошти і пишуть, що мають добру працю при будовах та фабриках. А „Емігрант“ перестерігає перед візю туди. Чому? — питають. Не розуміюся на емігрантських справах і мовчу. Видаю простіть, щоб за ним вставилися у переміжний епарії, бо хоче мати у себе священника, а не бути філією Тарнаки. Хотять мати кожної жидівки відправу, а не що-третє.

В свято „Петра і Павла“ у них відправа. Іду до церкви. Такої гарної проповіді, в таким патосом вихолощеної, як у цієї церкви, я ще не чув на селі. А все-ж Вислічок хоче свого священника, Гаджу критично на їх бажання. Не дуже вони побожні, не Богослуження їм треба. Бажають бо-дай раз у тиждень зійтися. Мають над чим радіти. Там, як сказано, більша частина мужів у сніті, кожна рідня має когось у Франції чи за морем. Треба знати: що в івдихи пишуть, як поводитися тим далеко, куди їхати осталим. Попередній священник (о. Злучко) часто бував у Вислічку в читальні, хоч і не мав Богослуження в селі. Були ним дуже вдоволені.

Віля Стрижева є наших шість сіл. Острів, серед польської етнографічної маси. Іду до Бонаріки. Там є всі три види нашої кооперативі: споживча, кредитова і свіжа молочарська. Гарний кооперативний дім. Село в проваллі ліса. Хатки далеко одна від другої. В мові багато польських слів. Стрижівська з людьми в читальні. Книжок багато, всі їх читали. Пастушки при коровах читають. Кредитова кооператива їснує рік, а має вже 16.000 зол. на вкладках. Споживча з двома крамницями, велика кооператива, повно краму, в себе заріби на товарній звороті, нема розграти маєтку. Тепер усі заняті молочарством. Піде, чи не піде молочарство? — питають.

Зимом був двонадцятий ветеринарний-господарський курс уділений коштом РСУК. Куди той РСУК не сягає своєю культурною працею? Своєю дорогою, варто було ваятися тож Бонарікою. Велі авеніренні, розбитих сумнівами, партійних годів, партійних агітаторів опровадити би тут до Бонаріки. На має там ніякої вороженці. Вороженця немає, бо докрути чуже море. Усе тут добре, що єднає. Добра церква, — понам віками удержує національно отої села. Якеж відшурувати її? І такої френкції на Богослужіннях, такого громадного сльву в церкві, такого відлинення священника (о. Клябаса) в парохіах нема на всій Україні. І мало таких влороних, споживчих кооператив, як тут. І ніде нема сільської кредитової кооперативі, яка про-

тягом року зібрала би стільки дрібних опадностей.

Недалеко село Опарівка. Менше село. Також читальня „Просвіти“, та кооператива. Жаліються на напади сусіднього, величезного польського села Високої. Парубки з того села просто гурмом приходять на весілля до Опарівки. Приходять з пожами, бонсерами і іншою зброєю. Заводять білки. Розганяють усе весілля. Тероризують. В в недалекий польський Добрижові велика цегольня, виріб дахівки та дренових рур, власність потоцьких. „Перепрашаємо, казали управителі до опарівських робітників, що не можемо вам дати праці; наші з Високої і других сіл домагаються, щоб вони тільки працювали, а не ті з руської сіл. Ми знаємо, що ви такі самі, а ще й гірші робітники, але злякаємося терору. Неж вас Пан Буг проваді далей!“

У селах Коросна тьма кромішня. Руські мають п'ять кооператив. Деякі села сальбівські Усі православні. В Ясольщині також православні. Але вже іде між людьми велика дискусія. Кремінна веде немилі руським балячці і Сянтюва. В Сянтюві (великій та малій) є кооператив, які належать до нашого РСУК. Там зимом також був дуже улачний господарсько-ветеринарний курс улаштований заходами і коштом РСУК. Але місцевий багачка Криницький, бувший унітський парох у Дрогобиччині, таки не допустив до заснування кружка „Сільського Господаря“. А потім „Земля і Воля“ ширила намірхливіші вістки про той курс. Самі нічого для народу не роблять, — ліняхи, що живуть, як галадаси, на народньому добрі, а людей доброї волі не допускають дати народові освіту.

У Горлицях, у руських „траур“. Вже злиан вивиску з Руського Польшового Союзу. Догосподарувалися. Адиокат Цюкало, що перенісся сюди перед двома роками, ліквідувє тепер Союз, стягаючи в членів додаткові плати „а титулу поруки“. Приходять до Горлиць — кажуть — свідки подвизник руської Цілі: д-р Яблонський. Має отворити там канцелярію. Якийсь Яблонський був уже двічі в весною у наші кооперативні в повіті з Високої. Намавляв перейти до руського Союзу

крайську революцію названу „братовбивчою війною“, поносимо ми, поляки. Так пишеться в хвилі, коли влочинні українські чинники знову почали свою революцію. Чи не в лівна заохота до боротьби з польським елементом? А ніше це орган, якого начальний редактор „десигнований на львівського воєводу!... Так думають ті, що накидаються польському громадянству Сх. Мало-помалу на керівників оборонної акції. Куди заведе нас ця божівільна „рація стану“?

За океаном.

ДЕЩО ПРО УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ В ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ.

І. З початків української еміграції. — Активний елемент. — Об'єднання і його роль. — Розселення еміграції. — Збірки на старий край.

Українська еміграція в Злучених Державах Америки в одному з наймолодших, бо її початки сягають ледви 80-их років мин. століття. Всіх українців у Злуч. Державах нараховують разом із емігрантами з Закарпатської Русі ок. мільон душ. З того числа тільки ок. 75.000 належить до п'ятиох українських аскураційних товариств, а з них ледви яких 10 тисяч осіб бере менше або більше активну участь в українському громадянському житті і дивлять на своїх плечах поміч рідному краю.

Українські маси в Америці зв'язані органічно з американським краєм і його політикою. Українському народові, який з патріотичних причин багаче поміч рідному краю, лишається один аут в його праці, а саме апель до сентиментальної і безкористовної любові рідного краю і його майбутнього.

Який елемент виїздив звідси — це всім відомо. Інші культурні народи, які кожний масовий відрух стараються вбрати в організовану форму, подбали й за свою еміграцію і враз з нею вислали відповідне число духовних і світських провідників. Ті провідники помагали емігрантові розв'язувати сотки духовних і світських питань, а якими він на чужині стрічався і рятували тим його душу від покручення та ставили його на шлях матеріального добробуту.

Нашою еміграцією не турбувався ніхто, бодай годі, коли й тої поміч було найбільше потрібно. І коли ми все таки знаходимо в Америці поважне число українських патріотів, то це сталося не шляхом систематичного виховання, але завдяки великій різниці української й англо-саської культури, яка породила в душі нашого емігранта гуту за рідним краєм і рідною культурою. При побіжці змілим та ідейним провіді тої сентимент можна було використати далеко краще, ніж його використано, але — на жаль — наші провідники

Дістав добру відправу; більше туди не показується. В найближчій до Горлиць селі, Ропиці Руській, не мають вже кацапи роботи. І читальня там наша і кооператива. Всіх наших кооператив у Горлицьчині п'ять; руських десять. Та наші обороти більші. Ми оскували ще були кооперативу в Неаполі. Та місцевий батюшка, кажуть бувий Усусус, виступив у церкві проти кооперативу, кажучи, між іншими: „Проч мені з тою кооперативою, хочете Україну будувати?“ Виходило би, що і Усусуси бувають різні.

Повіт Горлицький наполовину мішаний, навіть може з делкою перевагою наших. Що там можна би було зробити, якби не руська кириця! Кириця на кожному кроці, ведуть нарід просто до руїни і ще вдволені тим.

Грибівщина, з винятком двох-чотирьох сіл, уся вже православна. Повели її до Варшавського Діонісія старі уніятські парохі. Вони все орієнтували свої парохіан на православ'я, і як зажадала Варшава, так точно все виконали. Питаю селян (православних) чи дають батюшки по селах хтось освітню працю, чи ведуть читальні, кооперативи? „Ніде того не є“ — кажуть. Вони тільки з поліцією нашіптуються. Метрики провалять урядовою мовою. Деякі злюбili собі лемківські лічача та молодці. Був випадок, що по два тижні виїжджав кудись православний батюшка з нашими дітьми. — „А село що на те?“ — „Та те? Збаламучені. Про православ'я ніхто вже й не згадує, не шириться воно цілком. І про перехід напад нема мови?“ Чому? Таж наші священники працюють для народу, просвічують його?“ — „Деякі працюють, але не казати, що всі. Багато і між уніятськими — неробів та нездарних на селі. Але всі таки ічені, а не такі темні, як наші православні. Як уже священник, то най буде вищий наукою від лемка... Та біда, що тепер утрудняли перехід. На православ'я переходили собі ціла громада сразу і уряд приймав це до відома. Але тепер треба зложитися в Старостві кожній особі окрема. Треба писати позання на аначку за 3 год. Дуже трудно переходити тепер назад!“ (Шокічення буде.)

на еміграції, з малими винятками, мали на увазі виключно особисту наживу, так, що у післязавдання лише нечисленним оцінцям удалося підтримати в аскураційних товариствах ок. 75 тисяч наших людей. З тих останніх величезна більшість кермувалася тільки інстинктом самозахвачим, вписуючись до наших аскураційно-допомогових установ. Нині вся поміч рідному краю пливе з кишень менш-більш 10 тисяч емігрантів, а сума поміч в пропорції до числа жертвопавців мабуть поставити їх зі всіх народів на першому місці.

Після ліквідації української визвольної війни й української державності сентимент до рідного краю почав гаснути. Щоби рятувати збірку акцію, як також щоби рятувати наші маси від скорого винищення, основано в 1923 році в Філадельфії Українське Національне Об'єднання, аложене зі всіх білих товариств. Воно поставило собі за мету запобігати деморалізуючим тертям між поодинокими групами різних політичних напрямків, як також усистематизувати і сцентралізувати збірку акцію. Маючи за собою „Свободу“, шоденник найбільшого аскураційного товариства „Український Народний Союз“. Об'єднання крім сентиментальної любові почало поволі розбуджувати також національну гордість серед українців і на ній будувати цілу збірку акцію. „Кожний повинен помагати рідному краю, коли він є в неволі, бо сором бути сином поневоленого народу!“ Це було есенцією всіх його закликів. Упертість, з якою Об'єднання це перекладало, дорівнювала впертості американських компаній, а очевидна ідейність провідників Об'єднання нищила і вбивала серед мас есентуальний сумнів щодо самої цілі.

Найважливішим здобутком Об'єднання є те, що воно створило бодай у грубих контурах опінію і критичність мас на різні прояви громадянського життя і скріпило чуйність та обережність перед усіма заходами й галапасами, які на організмі української еміграції практикували свої бо-боложчі експерименти. Завдяки Об'єднанню зліквідовано або знеурядовано неодиго лихо, яке ширилося в Америці серед наших людей.

Як сказано, органічно наші маси зв'язані з політичним устроєм Америки. Українська політика в повнім того слова значінні є ірраціональною, а диференціяція політичних партій, яку ми все таки знаходимо, є лишень механічною відбиткою тутешніх обставин. І коли гостра критика в краю може бути деколи й помітною, бо маси можуть на неї здорово реагувати, то на еміграції та сама критика є шкідливою критикою, яка тільки огірчує маси і вливає їх в американське море, в якому вони для нас раз на все пропадають.

Ціла так звана українська політика в Злуч. Державах ведеться для краю. Тут у краю є її корінь і звідси можуть плести корисні чи шкідливі соки до Америки. Недостача заінтересування в краю українськими американськими справами відбивається шкідливо виключно на самім краю. Через незнання тамошніх відносин лаучається нераз відси „качку, яка зносить золоті яйця“. Обов'язком тутешніх компетентних чинників є відріжнити конструктивний елемент від деструктивного і першому дати моральну поміч, а другому помагати звідси нищити.

Головну ролу в громадянському житті ведуть робітники, які живуть скупчено по містах. Фармери, розкинені по широких просторах Америки, не в силі вести якоїнебудь організованої української роботи, тимбільше, що вони нечисленні. Бізнесмени, хоч ситуовані найкраще, за малими винятками до нічого не мішаються. Бізнесмен наскрізь реаліст, калькулятор і вслід за тим практичний патріот. Він тамить добре, як по мачушиному вивинавав його рідний край, як важко він промочував собі сам шлях серед нових обставин, без ніякої поміч і поради від рідного проводу. Раз станушися на ноги, він не має серця для потреб рідного краю.

Були спроби зорганізувати наших бізнесменів на чисто бізнесовому ґрунті. Навіть основано в Нью Йорку „Союз Українських Бізнесменів“, у який увійшло кільканацять самих кращих з патріотичного боку наших людей. Однік вони не розвинули ширше своєї діяльності з недостачі сильних і з глибокою наукою оцінкою, які зуміли би були проломити загальне недовір'я мас до своїх підприємств, викликане попередніми демагогами й ошуканцями.

Цього року з'явився в Нью Йорку здібний економіст, придірянець п. Данильченко, який своїми статтями звернув на себе увагу. Каюб бізнесменів запросив його на відчити і його знання всім импонує. Одначе чи зуміє він створити щось конкретного — покаже будучість. Аскураційні українські товариства справді закумулювали досить великі капітали, але оборот ними дуже обмежений державними законами, так, що для нашої еміграції вони майже мертві.

Головним джерелом збірок є національні твита: диспонадове, свято-зауки і Шевченків-

ське. Заініціовані і пропаговані Об'єднаннями — вони входять у кість нашої еміграції, в користь з них є позайна; моральна, бо скріплюється ними патріотизм, матеріальна — бо весь дохід іде на старокраєві потреби. Особисті збірки, внаслідок нечуваного безробіття, вдуті дуже важко. Майже половину стодолярінок на Дім Інавалідів у Львові вирава з великим особистим трудом д-р Лука Мишуга. Всі збірки коштують далеко більше труду ніж у краю загально думують.

Евген Лихович.

Ліга Націй і українці.

Лист Голови УНР посла д-ра Дм. Левницького до генер. секретаря Ліги Націй.

Голова Української Парламентарної Репрезентації посол д-р Дмитро Левницький звернувся до Секретаря Ліги Націй п. Дрюмонда з довгим особистим листом, в якому протестує проти неабваді і зневажливої поведінки організації Ліги Націй із жалобним українським національною меншиною в Польщі, звертаючи увагу на відповідальність, яку несе Ліга Націй за розвиток подій, зв'язаних із справами, порушеними з отих жалоб, і просить щоби Секретар Ліги Націй ще раз уважливо переглянув поманно відкинені в останніх часах українські заяви, зокрема в справі самоврядування, застереженої в міжн. актах краєвої самоуправи та шкільництва.

Крім того президія Української Парламентарної Репрезентації внесла до Ліги Націй нову жалобу в справах Православної Церкви в Польщі.

Політичне авантюрицтво скомпромітоване.

Чеський фашистський публіцист Франц Бавер, співробітник генерала Гайди видав брошуру про фашистський рух в ЧСР. У цій брошурі Бавер між іншим містить цікаві ревеляції про „роботу“ різних українських політичних авантюристів. Там читаємо, що в 1927 р. до Праги приїхала делегація від „гетьмана“ Остриниці, що ген. Гайда радилася з Остриницею про створення спільного фронту чеських та українських фашистів і т. д. Бавер їздив із Остриницею до Риму для здобуття підтримки італійських фашистів. Автор брошури признається шире, що вкінці він розчарувався до українського „гетьмана“ і його компанії та переконавшись, що це несерйозні люди зірвав з ними. Не без гумору описує він, як то Остриниця роздавав своїм однодумцям титули генералів і баронів і то навіть тим, що ще недавно були російськими фрейтрами і сільськими писарчуками. Між „генералами“ згадує теж славного Горбанюка, кнпрала російського війська.

Очевидно, що нам українцям читати такі ревеляції більше як прикро, бо наша боротьба за незалежність була аж надто трагічною і важною справою і не слід би змінати у фарсу для потіхи чужинців.

Пражак.

Будапештські сензації.

Чеське „Право Ліду“ сповіщає, що між населенням мадзьської столиці поширилась погосла, що Отто Габсбург вже вернув до Будапешту і живе в палазі Альбрехта Габсбурга, який недавно вернув з Бразилії. Монархістична газета „Немзеті Уйшак“ пише, що поліція дістала наказ про поготівля і що поліційні стежі спинають усі авта, шукаючи автомобіля, в якому начеб то має приїхати Отто Габсбург. Урядові мадзьські газети звелюють, що всі ці погослови не мають ніяких підстав і що Отто Габсбург перебуває в Еспанії. Та всеж правдою є, що з нагоди столітніх роковин уродження Франц Йосифа І. мадзьська монархістична делегація відвідала екскурсу Зиту і Отта Габсбурга та зложила їм свою чолобитину, а на урочистім бенкеті ці монархісти співали старий австрійський гимн. Тогож дня Отта відвідала рівнож австрійська монархістична делегація в складі 90 осіб.

Проти монархії в Еспанії.

Париська преса сповіщає, що провідник еспанських республіканців Марцель Домінго скликав в Сан Себастьяні конференцію республіканців. На цій конференції утворено тайну революційну організацію, яка має на меті викликати в Еспанії всенародною революцію для повалення монархії і заведення республіки. На цій конференції об'єдналися усі демократичні групи Еспанії і навіть кагалонців, тому, що республіканці визнають Католицьке право на самостійну державу.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

НОВИНКИ

— „Приїдь до Черча!“ — Під таким гаслом уладжує комітет гостей-лікуваниць у Черчі Великій Вечеринці в неділю дня 31. п. м. Початок о год. 8 веч. Весь дохід призначений на прикрасу новообудованої живельної каліції. Оркестра скріплена. Аранжують найславніші наші аранжери. Безліч несподіванок. (1-2)

— Із саботажних поголосок. Польська преса знову бе на алярі, що на Фільварку Чагарі коло Куткович невідомі справники підпалили дві стирти збіжки вартості 900 доларів. Фільварок є власністю жидів, тому нема і мови, щоб тут малось до діла зі саботажними підпадами. Окрім цього в селі Красішці в Тернопільщині невідомі особи вирвали з землі хрест, який місцеві поляки поставили на пам'ятку „дуду над Віслою“. Хрест цей опинився в рові, а польська преса твердить без найменшого подання доказу, що не здійснили „дуговиків“. За Городенкою доїждз віхля на два великі камені, які лежали на шляху і хоч позіліли ствердила, що камені кинули на шини 10-літній настух Микола Портовський, то цей випадок поміщує преса в рубриці саботажів. Та всеж польська преса сама спростовує, що її новинки про знищення хрестів на гробах поляків у Тернополі є неправдиві. У Десятниках в Бобреччині хтось підпалив дві стирти конюшини власності графа Шенціцького івана. У Кротошині під Львовом згоріли будинки Осипа Бродського.

— Клим Поліщук на засланні. Гімназійний учитель, який утік на дніх з Рад. України оповідає, що разом із ним транспортовано на Солов'євські Острови письменника Кліма Поліщука. Як відомо, Клим Поліщук перебував довго на еміграції у Львові і акінці вернув на Рад. Україну. Хоч він поміщував у комуністичній пресі чорнопідданчі заяви, вирікався всякої контрреволюції і каявся за минулі „гріхи“, його арештовано і засуджено на 6 літ заслання за антирадянську діяльність 1919 і 1920 року та за шкідливі впливи на творчість комуністичних поетів, як Сосюра та інші. Йому закидають, що Сосюра заприязнився з Климом Поліщуком ідеологічно „задомалася“ і дарма у контрреволюційну струну. К. Поліщук наслідком емігрантських аландів і важких переживань під владою більшовиків занедужав на туберкульозу. Ще перед арештуванням він розвівся із жінкою Галиною Орліною і вона лишилась у Києві, де видає твори, в яких опальовує еміграцію і своє політичне минуле.

— Семінаристка втомлена життям. Молоденька семінаристка Етта Ідель, замешкала у Львові при вул. св. Анни 6. втомилась життям і хотіла смерті. Вона випила отрую, але лікарі вилупували її шлунок і вона по вакаціях знов буде багата з книжками до школи.

— Бодайся той когут здука! Жінка урядов-

ця в Перемишлі Янка Ткачова розсипала по подвір'ю зерно, щоб нахорити курей. Тому, що когут докучав куркам і не давав їм спокійно навіть пообідати, обурена Янка Ткачова зловчила когута і хотіла його замкнути за кару в куринку. Когут мав погану натуру і конечно хотів вернути до курок і загніздити, дзьобнувши свою господиню кілька раз у руку нижче ліктя і анше лікті. Справа залавчалась би така дрібна, що шкода цьому когуту робити в газеті рекалю, як якому героєві, але в житті з дрібницями бувають великі нещастя, було воно і тут: Янка Ткачова, замкнувши когута, вернула до кімнати і тогож дня занедужала і вмерла. Лікарі ствердили, що вмерла вона від затравлення крові, тому, що когут дзьобав перед тим падлину здоханх шурів чи мишей і дзьобнувши свою господиню, заразив її кров. Ось через такі дрібниці часом умирає людина.

— Коли швещ розсердиться. Дрогобицький швещ Микола Кириліч посварився зі своєю жінкою Юльцею і хотів її бити. В обороні Юльці ставув її батько Михайло Рупник та її мати, яка очевидно не могла байдуже дивитись, як швещ бе її дочку. Але швещ був людиною патріархальних поглядів, був переконаний, що жінка, то його приватна власність і що ніхто не має права мішатись до його родинних справ. Розсердившись, швещ ухопив швещський ніж і свого тестя почастував так, що той віддав Богу духа, а свою тещу і жінку поранив швещ також досить поважно.

— Повені на Закарпатті. З Ужогороду прийшли вісті, що карпатські ріки, особливо Тиса і Латориця наслідком кількадесятих дощів сильно прибули та залили прибережні поля і навіть наробили багато шкоди в численних селах. Бідне населення закарпатських сіл в деяких місцях утратило всі плоди сьогорічних жнив.

— Крадуть не тільки у нас. Коли ми пригноблені вістками про крадіжні й дефавдації між своїми, то нам зализнається хіба та сума, але одинюка потіха: „Крадуть не тільки в нас!“ Звичайно, що то слаба потіха, але всеж чоловікові легше, коли ось читаємо в пресі, що заступник шефа митного уряду в Терні у Франції Карло Людвік Карре дефавдував у цьомуж уряді 189.000 франків, а одна французька поштова урядниця Діоміє украла з каси 100.000 франків. Обидвоє вітало з Франції, не опублікувавши ніяких відоав і не погрожуючи ніяким реваляціями.

— Перуть білая Вальдемараса. Горе диктаторам, що втратили владу, бо тоді на них летється поміт з усіх усядів. Відколи Вальдемараса усунено від політичних впливів, аороби до нього преса зуживає всіх способів, щоб скомпromітувати його імя, не перебираючи при цьому в засобах. Ця литовська преса розписується тепер про найменший подробиці інтимного життя диктатора Литви: виявляється, що Вальдемарас

мав жінку французжанку, з якою не ваяв шлюбу і привів її в Парижа до Ковня якимсь недегідним способом без закорд. паспорту. Ця жінка дістала литовське громадянство, хоч не мала до цього ніякого права. Перед тим жінка Вальдемараса була заміжня з молодим вченим д-ром Кічанка, який відступив цю французжанку для диктатора, як тільки він обійняв йому посаду професора у ковенському університеті, щоб тільки мовчав і не робив Вальдемарасові скандали. Таких пікантних історій про бувшого диктатора містять литовська преса дуже багато.

— Архиповяз Альбрехт оженився. В Лондоні відбувся шлюб австрійського архипіпая Альбрехта з Іреною Лельбах, розведеною жінкою малярського консула Рудная. Альбрехт зрісся усіх родинних прав на користь Оттона і вертав до Будапешту, де усувається від усякого політичного життя.

— Майор шпіоном. Малярський майор Горват, познайомившись з одною румункою, продав їй тайні військові документи за 30.000 корон, а коли його арештовано, він наложив на себе руку і лежить смертельно ранений в ліжничі.

— Після летунської катастрофи на Мораві. Чеська преса пише, що літак, який упав на Мораві під Іглавою не тому попав у катастрофу, що налетів на фабричний комин, але тому, що підчас бурі грім ударив у мотор літака. Літак розбитий громом упав на комин фабрики, причому, як відомо, згинуло 10 осіб.

— Труп бігунового дослідника. Норвеська наукова експедиція найшла труп шведського дослідника бігуна, інженера Августа Андре, який в 1897 р. летів бальоном на північний бігун і пропав без сліду в околицях Шпіцбергена. Тепер стверджено, що Август Андре упав із злищеного бальону на ледяну скелю, де його труп зберігся і досі. В металевій скринці найдено лист, з якого видно, що цей нещасливий дослідник помер не підчас упадку з бальону, але значно пізніше помер з голоду, а два його товариші померли певно також, тільки їх трупів не знайдемо. Близько трупа цього інженера видобуто зі снігів чайку, санки і годинник.

— Смерть американського письменника. На дніх помер визначний американський письменник Стенлі Раштон, якого називали „Поетом жаб“, тому, що він написав цілий цикл чудових оповідань із життя жаб. Писав здебільша для шкільної молоді.

— Подяка. Василь Циган і Володимир Кремінецький, які вийшли на волю в п'ятницю дня 22. серпня ц. р. зі слідчої в'язниці, арештовані як запідозрілі у підпаї фільварку ген. Мальчевського, складають цією дорогою ширю подяку Добродійному Комітетові за його батьківську опіку над ними.

МИХАЙЛО ДРАГАН.

У 25-ліття Національного Музею.

З ПРАЦІ В МУЗЕЮ І ДЛЯ НЬОГО.

Як я попав у музей. — Праця над іконами. — Мандрівка по церквах. — Ролі священників.

Ще на шкільній давці знав я про існування „Національного Музею“ і мріяв про те, щоб його побачити. Та ніколи навіть на гаду не приходило мені, що колись мені прийдеться посвятитись музейній справі. Мої заклиди до малярства тягнули мене стати малярем, або архітектором, але метода науки рисунків у гімназії і брах педагогічних прикмет у моїх учителів рисунків зовсім спинили мої наміри. З усіх моїх мрій лишилась тільки цясть платонічна, але палка любов до мистецтва.

І коли після української війни приїхав до Дрогобича на запрошення якогось місцевого товариства директор Національного Музею д-р І. Свенцицький з викладом про літературу і мистецтво, я з великою радістю пішов послухати. Моє тодішнє окруження не мало ніякого відношення до пластичного мистецтва, а мені дуже хотілось почути дещо про мистецтво з уст авторитетного дослідника. В своєму викладі директор порушав тоді між іншим зв'язок між літературою та пластичним мистецтвом. Мені дуже подобався виклад і я рішив за всяку ціну дістатись до Львова, де саме тоді організовано українські університетські курси, щоб тим способом стати ближче питань, які мене цікавили.

Я перебрался дійсно до Львова і почав ходити на університет. Розуміється моя любов до мистецтва в нових корисних обставинах знайшла пригідне поле розвинути. Я слухав систематичних викладів проф. І. Свенцицького на теми мистецтва, палеографії і палеонтології, в музею пригадався творам мистецтва, рукописам, стародрукам та користав з підручної мистецької бібліотеки.

Музей тоді зробив враз з рішеними викладами

велике діло, бо звязав чисельний гурт людей з працею для нашої культури. Теперішні наші слухачі державних університетів по всіх усядах, втієнені в круг ріжної, навіть ворожой нам праці.

Курс іконописної техніки під проводом п'якційного В. Пешанського дав мені змогу пізнати технічну сторону ікони, а тимсамим поміг краще пізнати до стилю ікони і зрозуміти всю її красу. На курсі тім ми копіювали поодинокі ікони, приготавляли левкас (грунт) і накладали краски в тім порядку і в той спосіб, як це робилося колись в XV і XVI віках. Ріжні подробиці і відхилення цієї техніки в ріжних іконах з ріжних часів ставали для нас розвязкою питання про час походження ікони і роз'яснювали нам розвиток стилю та становище до нього малярської техніки.

Поволі знайомився я теж з іншими розгалуженнями праці в музею і по черзі переходив від одної до другої. Зокрема поїздки давали мені змогу відкривати зв'язки нашого старого мистецтва з життя народу і пізнавати церковне будівництво.

Передача Богородчанського іконостасу до музею дала мені досить роботи над реконструкцією рисунку і поодиноких його частин.

Я рішив систематично прослідити і зібрати матеріал давнього церковного будівництва своїх рідних сторін Дрогобицьчини. Підчас вакацій обійшов я всі села дрогобицького повіту і на місцях зарисовував види церков, їх деталі, робив поміри плянів і перекроїв. Згодом я почав займатись стилем бойківських дерев'яних церков. В тій цілі обійшов я усю бойківщину по повітах: Турка, Ст. Самбір, Сколе, Ліско, Долина і половини повітів: Самбір, Добромиль, Калуш, не опускаючи ні одного села, вибираючи всі типи і їх відхилення бойківського будівництва. Екскурсії свої відбував я звичайно літньою порою, нікогою з фотографічним апаратом і запасом кіліш в напелечнику, посвячуючи на те по два місяці протягом п'яти літ. Збірка фотографій церков у Нац. Музею враз з моїми

дали всього яких 2.500 одиниць, яку я систематично описав і упорядкував у картковий каталог.

Одночасно з дослідями над будівництвом інвентаризував я на місцях і інші пам'ятники нашого мистецтва і культури: малярство, різьбярство, рукописи, стародруки і т. д. Не одва чудова ікона завдяки цим моїм поїздкам знайшлася відтак в музею. На жаль же величезна скількість таких ріжних пам'яток пропадала по всяких закутках, не сповняючи вже в церквах ніякої служби. У музею такі ікони мали би велике своє культурне значіння. Скільки снів і переконуючих аргументів треба було стратити, щоб в дуже рідких випадках переконати про необхідність передати ікони до музею за відповідною винагородою. Та в більшині випадків навіть, коли була згода на передачу, ці ікони ще дальше чоріли і пропадали в темних і вогких закутках на стрихах церков і дзвониць.

При цій нагоді мушу сказати кілька слів про відношення нашого громадянства до пам'яток нашої культури. Мої безпосередні зносина з кількома сотнями священства (бо з ними передовсім я мав діло) дали мені цікаві поміччєння.

Особисті відносини були здебільша дуже добрі, хоча траплялися і деякі відхили. Для прикладу: один старший священник, до якого я зголосився, щоб оглянути старовину в церкві, прийняв мене досить оригінально. На мій стук у двері відхилив маленьку шпарку, всадив ніс із запитом: „чого хочете?“ Коли я представився і вияснив за чим прийшов, а на доказ достовірності подав поручаючу грамоту „Нац. Музею“, господар, не відхиливши дверей і не читаючи письма відповів: „Нема нічого! Сава на віки!“ і примкнув двері. Не лишалось мені нічого, як відповісти: „Слава Ісусу Христу“ і піти до сідуючого села, віддаленого на дві милі. (Директор музею оповідав про випадок, як на нього випустили були навіть лютих псів).

(Докінчення буде.)

На музичні теми.

Відповідь о. С. Сапрунові на його статті п. з. „Співова Культура“.

I.

В ч. 139, з 22. липня та в ч. 178, з 13. серпня часопису „Діло“ помістив о. С. Сапун статтю та її доповнення п. з. „Співова культура“, в якій кидав декілька уваг в приводу 25-ліття акад. хору „Бандурист“, застановившись над справою нашого хорного мистецтва і дав поради на майбутнє. Шановного автора статті знаю не віднині, як людину, повну хоросної ініціативи, а також енергії в переводженні своїх намічень в діло. Та тим разом ніяк не можу погодитися з провідною думкою вгаданої статті, яка з одного боку може спричинити деяке замінання орієнтації у тих аматерах, що їх повинні поставити собі в майбутньому „Бандурист“, а з другого боку представляє відношення галицьких музикантів і композиторів до хорної справи неточно, а вчасти крайню цевірно.

В першу чергу хочу застановитися над думкою о. Сапуна, по якій „Бандурист“ повинен стати „поважною диригентською школою з правильними викладами, теор. і практ. іспитами та свідомствами“. На жаль, невідомий мені проєкт такої школи, який автор статті міг би подати. ні програма такої школи. Однак припускаю, що мусіла вона відповідати поняттю „фахової“ школи. Гім самим став самозрозумілим, що само поступлення до такої школи вимагало від кандидатів розмірно значної підготовки в т. зв. „теоретичних“ предметах та до деякої бодай міри елементарного знання фортепіанової гри. Самож виконання змоглої програми вимагало знову систематичного посвячення доволі значного часу на ту ціль. Та хоч у середніх школах учать співа й сольфеджу, то тільки незначна частина членів „Бандуриста“ моглаб ходити до такої школи.

Як мені відомо від самих диригентів „Бандуриста“, треба би все ще бодай для п'ятдесяти відсотків членів хору утворити курси сольфеджу й основ музики. Не можемо також забувати, що члени „Бандуриста“ — це студенти високих шкіл, які при нинішніх скрутних життєвих обставинах свій вільний від науки час посвячують заняттю, яке приносить їм який-такій заробіток на прожиток. І добре булоб, коли б ті люди найшли час на правильне ходження двічі в тиждень на півгора до 2-годинної проби хору. А деж можна від них вимагати правильного ходження на музичні виклади, які пожирало бодай двох стільки часу, та ще й солістичні і систематичні праці поза викладами, а до того обов'язку піддаватися іспитам? Хіба дуже незначні винятки, люди справді галавонити та в сак-так упорядкованих життєвих обставинах могли би про це думати. Загально беручи — таке ставлення справи моглоб довести до того, що „Бандурист“ перестав би бути хором та перемінявся би хіба в якусь пародію диригентської школи. Мені здається, що „Бандурист“ повинен залишитися тим, чим був дотепер, значить: зібраним тілом для плекання хорового співу. Реформа повиннаб піти хіба в тому напрямі (і то також в інших хорах), аби членів з добрим голосним матеріалом, а не підготованих як слід теоретично, допускати до участі в пробах аж після відбуття якогось доповняючого курсу сольфеджу, основ музики, основних відомостей з науки гармонії та музичних форм. Знова-ж членам уже менш-більш підготованим до хорового співу слід би дати змогу поширити свій музичний світогляд відповідними викладами в найбільш звязкій формі. Та все те булоб ще дуже далеко від поняття „поважної диригентської школи, хоч і так вимагалоб витрати значного часу.

Зате диригентська школа повинна організуватися та розвиватися при Музичнім Інституті ім. Лисенка у Львові та його філіях, як частина його програми і там моглоб використовуватися ті оціниці, які змоглиб уповні відповісти усім важним вимогам такої школи. І до того у нас зміряється, хоч приходить ся поборювати значні труднощі. Маю на думці часте недоцінювання самими елементами Інституту та їх родичами ваги т. зв. „теоретичних“ предметів, які у нас все ще уважають сухим та непотрібним обтяженням ученика. А всеж таки, коли порівняємо число годин тих предметів у нашій Муз. Інституті у Львові до війни і ще перед кількома роками, то побачимо, що число їх постійно зростає і треба надіятися, що для відповідних доповнень утвориться згодом окремий диригентський факультет, на якому учнями будуть також „фахові“ диригенти. А до того наразі у нас ще не так легко найти сили, як де о. Сапрунові здається. Бо самі т. зв. теоретичні предмети, як наука гармонії, контрапункту, музичних форм, чи навіть читання партитур і наука інструментовки, не вичерпують ще уповні програми властивої диригентської факультету, хоча є спільними і для нього, і для композиторської факультету. А те, що у нас улаштовувано під фірмою „Прогресів“ як т. зв. диригентські курси, як та, чого домагався у своїй статті в 179. ч.

„Діло“ українськ-напельник, то все, хоч яке воно у нас кінцеве, не має по правді нічого спільного з консерваторійним поняттям „диригентського факультету“. Тому не може як слід представляти собі, як можна саме „Бандуриста“ уважати (ідеальною) установою для диригентської школи. Василь Варатинський.

Конгрес нац. меншостей в Женеві.

У Женеві відбудеться від 3. до 6. вересня ц. р. шестий а черги конгрес національних меншостей. На денному порядку поміщено такі справи: 1. Засадничі висновки зі звітномлень про положення нац. меншостей. 2. Паневропа і нац. меншости. 3. Питання організації т. зв. національних об'єднань. 4. Наука про нац. меншости. 5. Організаційні справи.

Військовий уряд у Перу.

З Нью-Йорку сповіщають, що після втілю през. Перу Лягі владу в державі об'яв понов військовий уряд. Ген. Маунель Понсе, голова Ради Міністрів і міністр без теки заявили, що вже в найближчому часі розвіже парламент. В державі спокійно. Бувший през. Лягі разом з двома синами відплив вчора до Панами. Населення прашало його з жалем. Не обійшлося теж без грабіжів після державного перевороту. Саме після втілю президента в Лімі кількох маліфестантів закралася до палати президента за наживою, але їх застрілено. Сподіються, що до столиці Ліма приїде полк. Черо, який проповідь повстанцями.

Рада Ліги Націй і Паневропа.

З Женеві надійшли вістки, що Рада Ліги Націй відбуде лише два засідання в дотеперішньому своєму складі, а саме в днях 8. і 9. вересня ц. р. Міжнародна європейська конференція починає свої наради вже 8. вересня ц. р. Більшість держав прийняла запрошення Франції взяти участь у конференції. Навіть кількох міністрів закордонних справ повідомило фр. уряд, що візьмуть участь у нарадах.

УВО і присуд смерти на ген. Мальчевського.

„Слово Польське“ з дня 28. серпня ц. р. вперше своїх читачів, що УВО вислало до ген. Мальчевського присуд смерти, якщо він не вплине на слідчі влади в тому напрямі, щоби вони звільнили арештованих за підпал його фільварку. Ген. Мальчевський мав віддати цей присуд прокураторові.

Перед виборами в Німеччині.

За три тижні Німеччина матиме вибори. Передвиборча кампанія загострюється щораз то більше: У місті Бунцляві прийшло 23. серпня до кривавої боротьби між комуністами і національними соціалістами. Коли поліція розганяла товпу, комуністи обкидали поліцію камінням і поранили одного агента. Поліція стріляла до товпи і абила 3 комуністів, а 7 осіб поранила, між ними одну жінку.

Терористи в Югославії.

З Білгороду пишуть, що у Вальпові недалеко Осека поліція арештувала кількох хорватських терористів, які прийшли з еміграції для виконання замаху на одного визначного представника влади.

Нові наступи Афридів.

АТЕ. Лондон. По короткому часі спокою, африди та їх прихильні племена приступили ново до воєнних ділань. Особливо загрожене є місто Ванан. Віцекороль Індії заборонив видавати повідомлення про події під Пешаваром. Гіндуси твердять, що англійські повідомлення про події в Індії є тенденційні.

Маневри на Чорному Морі.

АТЕ. Рига. На Чорному морі розпочалися маневри червоної флотії. Ворошилов приїхав до Туапсе, де виголосив промову, називаючи червону флотію Чорного моря авангардом збройних сил радянської республіки.

Комуністи ходять до церкви.

„Безбожник“ вимагає від проводу комуністичної партії, щоби потягати до відповідальності тих комуністів, що ходять до церкви, а навіть сповідаються. Досі викинено з компартії 453 особи за те, що ходили до церкви і жили в приязні з попами.

Гіндуси кидають бомби.

АТЕ. Лондон. У Калькуті трьох гіндусів кинула бомбу під автомобіль, у якому їхав командант поліції. Бомба ранила шофера й одного замаховця. Другого гіндуса застрілено, а третій утік.

Д-р Евген Дурделло

бувш. лікар заграничних клінік, спец. шкірних, венеричних і сексуальних недуг та лікарської косметики з днем 1. вересня ординуватиме при вул. Синтуській ч. 22. III. пов. (дотепер вул. Потоцького ч. 11). Вінда до життя. 167

Зі спортивного життя.

СОКІЛ IV — ГАСМОНЕЯ II. 1:3 (1:2).

Недільні відплатні змагання виграли Гасмоней 3:1, а не 3:0, як подала польська преса. В першій половині Сокол держався добре, однак невикористав кількох цілком певних позицій. У другій половині дивно не дописала поміч та залог. Ворота для Сокола добув Фурла. Суддівав побр. Білостоцький.

Мистецтва Ліги.

По недільних змаганнях ситуація в таблиці змінилася. Краковія, не зважаючи на прикро програму, є даліше на чолі таблиці; за нею йдуть Варта, Логія і Висла. З цих чотирьох дружин виділяється певно щогорічний мистець. Середину таблиці творять Польонія, Гарбарія і Погонь, а долина виповнюють Рух, Л. К. С., Л. Т. С. Г., Чорні і Варшавляки. Всі ці 5 дружин є загрожені спадком, але найбільше гравітує до А-класи Варшавляки, яка на 13 розіграних змагань здобула всього 5 пунктів.

Мистецтва Б-класи Львівської округи.

Мистецтва Б-класи кінчаються і небаком зачнуться розігранки за вхід до А-класи. Як відомо, з А-класи львівської округи спадають цього року два клуби, а до А-класи входить тільки один клуб. У львівській групі мистецтва Б-класи здобув Сокол II., у станиславській — Гакоар (за спадок до Ц-класи ведеться там боротьба між українським „Проломом“ і „Блістю“), в тернопільсько-золочівській групі — Ж. Т. Г. С. із Золочева, в перемисько-ришівській — Рух а Перемиська. В дрогобичсько-самбірській групі мистецтва Б-класи в цьому році не розіграно. Таким чином за вхід до А-класи будуть змагатися: Сокол II. (Львів), Гакоар (Станиславів), Ж. Т. Г. С. (Золочів) і Рух (Перемиська).

Листування Редакції.

Вп. посол д-р Степан Барон у Тернополі. Статтю і звіт з судової саї ми отримали, вони дуже цікаві, але на жаль друкувати не можемо, бо це може завдано багато коштувати нас (конфіскація чила). З приємністю передрукуємо з „Подільського Голосу“.

Вп. сенатор С. Шелухин у Празі. Дуже вам прикро, що не маємо тих самих позаялів, що Ви: хто в українським патріотом і соборником і що „Діло“ — як пишете — „давала себе соборницьким, а це протівно“ (!). Супроти праці гр. Тишкевича, як усіх наших діячів, ми займали загально не себто неособисте становище, вважаючи, що патріотами можуть бути також люди, які мають і різні погляди від наших. Тому-то, дозволисте, що і на майбутнє в оцінці заслуг поодиноких громадян будемо кермуватися тими позитивними ділами, які вони по собі залишають. Про пок. графа Михайла Тишкевича ми написали так, як напише „Діло“ колісь — після довгих років — Дай Боже! — літ Вашого трудящого життя — про Вас. Вп. Сенаторе, — „не алим, тихим словом“, пускаючи в непамять усі ті численні непорозуміння, в які Ви попадали й попадаєте з своїми однодумцями та співробітниками на громадській ниві. Коли Ви односточно із Вашим досить нечемним листом, уважаєте можливим переслати свій фелетон до друку в такому поганому органі як „Діло“, то ми мусимо бути настільки чемні, щоби його видрукувати.

Куток мови.

„Мнимий“.

У вчорашнім числі „Діло“ находитмо таку фразу: „Діло“ згадує про домінівне існування якоїсь дечотки. На польське слово „rzekomo“ вживають у нас досі (головно правники) російського слова „мнимий“. Терміну „домініналь“ — новоутворений з польського „dominialny“ — ми взагалі не подобидали. „Український словник правничої мови“ виданий Київською Академією Наук подає на „мнимий“ такі терміни: „уданий, неправдивий, наче-б то, гаданий“.

Ніодно із цих слів не передає терміну „мнимий“ нпр. злочинець. Чи не краще було би вживати слова „здогадний“, а на термін „rzekomo“ — „бушим-то“?

Комунізм в Індії.

АТЕ, Лондон. Міністр Індій заборонив ув'язити вивіз на поворот до краю поштові плати громад Сакхиталі, який є комуністичною гіндуської національності.

Дописи.

КОРЧИН, пов. СКОЛЕ. (25-літній юний читальні „Просвіти“ в Корчині). В неділю 24. п. м. спиткував Корчин (пов. Сколе) 25-літній юний свої читальні „Просвіти“. Світо почалося поминальним Богослуженням на покійних основників і членів читальні, яке вівправив о. Роман Сивак, місцевий парох

і о. д-р Г. Костельник зі Львова. З церкви перейшли всі громадяни Корчині походом під будинок читальні. Передом ішли Соколи в одностроїх. Хапці і дівчата в гарно вишиваних сорочках. Скрізь на вікнах були написи „Просвіти“, а по дошках мала на селянській стрісі і жовто-синій прапор. Перед самою читальнею похід спинився. Залунав „Просвітницький гімн“. Після того проф. І. Корчакський вголосів річезу промову про ролі і завдання Товариства „Просвіта“. Всіх присутніх підбадьорила промова і по далеких горах-ірах покотилася гомін пісн. „А ми тую червону калину підійемо“. Продовженням свята був вечірній концерт. Хор мужеський і мішаний під проводом місцевого управителя школи п. І. Гав-

раня солідно виконався зі свого завдання. Зокрема мило вражіння викликав сольо-спів „Весілля“ п-я Зоні Гавран. Слід замітити, що деякі точки концерту, як реферат і декламації виконували самі селяни. Це лише треба ширше повитати, бо воно свідчить про те, що свідомі українські селяни не тільки радо горнуть до своєї читальні, але й беруть у ній живу участь. — Учасник.

Цини набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам днів 26. п. м. масло експортне 4-30 зол.; десертне 4-20 зол.; літра молока 25 сотників; літра сметани 1-30 зол.; копа меп 6-60 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Малий Миський Театр:
Середя, год. 8. веч. „Чаруючий еке-рет“, фарса В. Раданського.
Четвер, год. 8. веч. „Чаруючий еке-рет“, фарса В. Раданського.
Середя, год. 1. вересня год. 8. вечором „Пань кавалер“ Карпентера.
Театр „Римородностей“ (в Народній Покі):
Понеділок, год. 1. вересня „Побіла“ ценичий парис у 22 картинат в по-вісти Осипа Коврада.
Великий Миський Театр:
Вікторок, год. 2. вересня „Галка“ Мо-кшана.

Кіна.

АПОЛЬО: Трубадури Нью-Йорку і зву-ковий додаток.
КАСНО: Пропашка жінка і Вальс Штрауса.
КОЛЬОСЕН: Нечинне.
КОПЕРНИК: Люди мочі і На вогни-сті дракні.
ЛЕВ: З причини відновлення салі й інсталції звукового апарату кіно зачи-чено.
МАРУСЕНКА: Люди мочі і На вогни-сті дракні.
ОЛЗА: Чорний розбійник.
ПАЛАС: Музикант.
ПАН: Престані жріб і Роман з не-биском.
ПАСВЖ: Намисто Греллони і За-весь жінка.
ПРОМІНЬ: З причини реконструкції акцино.
СТИЛЕВ: Робітник у джуглах, обі-сері разок.
ФАТАМОРГНА: Тайна трагедійного дерестанку.
ХИМЕРА: Свояку Бродвею.
УПІХ: Диктор Бенкрофт в отаєрті серті і Ріф та Раф на аетуні.

Програма радіо.

Четвер 28. VIII. 1936.

Варшава (1411,7) 12-15 Музика гра-мофонів. Гельсінгфорс (221,4) 18-15 Ва-галайновий квартет. Берлін (418) 16-05 Скандинавська музика. Рим (441) 13-40 Концерт. Прага (487) 17-00 Концерт. Відень (516,3) 20-05 Музика і пісні. Будапешт (550) 17-30 Балалайкова ор-естра. Харків (426) 19-00 Концерт. Москва (1461) 20-00 Жидівська музика.

Пятниця 29. VIII. 1936.

Варшава (1411,7) 12-15 Гримофонів-ланти. Гельсінгфорс (221,4) 18-40 Радо-зристра. Берлін (418) 17-00 Концерт. Стокгольм (436) 20-15 Концерт. Рим (441) 17-30 Концерт. Прага (487) 17-00 Музика. Милано (501) 12-15 Концерт. Відень (516,3) 12-15 Концерт. 19-05 „Дом Жук“ Мопарта. Будапешт (550) 12-05 Віслюковий концерт. Харків (426) 19-00 Концерт. Париж (1725) 16-45 Ра-діооперта.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Український Театр „Кооператива“ у Львові. Український Театр ім. І. Тобі-левича в Станіславові:
Українська академія:
28. VIII. Четвер — Циганка Аза.
29. VIII. Пятниця — Меді.
Перейшов аетуні театр на дві ан-стани до Стриж. Про репертуар оголо-шено буде особю.

Репертуар Нового Українського Те-атру д-р П. Карабіневича. 246
Почаїв.
28. VIII. Шанх до пекла.
29. VIII. Тако Венері.
30. VIII. 08. не жди Гриво.
Ви жевіж.
1. IX. Шанх до пекла.
2. IX. Пан Твардовський.
3. IX. Тако Венері.
Прійме візас павістат і скрипка.

Дівоча гімназія Р. Ш. в Станіславові. Додаткові зміни до клас I—VIII, будуть в дніх від 26. VIII. до 3. IX. аетуні іспити 1—3 вересня. — Управ. 346 2—3
У дівочій гуманістичній гімназії „Рі-днуо Школи“ у Львові (вул. Театин-ська ч. 10) відбудуться додаткові іспити днів 1. вересня, а аетуні іспити до всіх класів днів 2. вересня. — Шкільний рі-пінчється Богослуженням днів 2. вересня 350
На „Рідну Школу“ вложили в золо-тих: ВП. Михайло і Аліна в Гулія Я-чурі — Підберіши 50, Кооператива „Єдність“ — Ремеіш 100, Студентство Подуєліна в вистави 15. — ВП. Же-ртвояцтва складе ширю поляку Головна Управ. „Рідну Школу“. 362

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ТОЛОЧУ ДЕСЕНІ на аксамітах і на плюшевих плашат іавіть старі, швищені; відсіжжю, вишу, перероб-лю. Волинська, Львів, Собіського 12, тел. 17-04. 232а 5-7

КОСІВ, Пенсіонат паві Лукашевської поручає сонячні покі на осінній се-зон. Харч першорядний. 288 3—5

ПРИМУ панночки на станцію. Фор-тепи дома. Шашкевича 2, д. 1. 351

ФУТРА — овалібно продає і при-має в кокіс „Universum“, Пасаж Міколіша. Львів. 313 3—13

НА СТАНЦІЮ прику учеників. Гар-на кімната, сонясна оціка, близько шкіль. фортепи, есенуально декції. Кордаєвичева, Чарнецького 26. I. пов. 328 2—3

ПОШУКУЮ від 1/IX. п. р. на підій-рік інструктора, уміяної семіна-ристич, до 3 дівчат: з 1. і 3. курсу учит. семінарій і П. к. д. гімн. класичної; ті, що знають іру на фортепії мають пер-шенство. Платня по умові. — о. Масля, Новосілка п. Пігайш. 330 2—3

ФРОНТОВИЙ ПОКІЙ двок або трьом ученикам з удержанням най-більш вул. Козановського 73. I. пов. хвері 8. 325 2—2

ПЕРЕКЛАДИ СВИДОЦТВ І ДОКУ-МЕНТІВ з усіх мов, разом із судовою легалізацією, полагодила негайно Бюро перекладів, Львів, площа Акаде-мічна 1. 290 6-10

ГОДИННИКИ тільки найліпших фа-брик, прецізійні, продає за готівку і на рати від десятих діт в найліпшій сторони знава фірма І. в. м. Зельтен-райх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 2468

ПОШУКУЮ негайно доброї 2 чесної служиний-істарик. Зголошення сла-ти на адресу: Стефанія Хомова, мішка лікаря в Старім Сажборі. 329 3—3

АДВОКАТ на провінції прийме рут. компієнта з днів 15. вересня 1936. — Зголошення до Адміністрації „Діло“ під „Провінція“. 351 2—2

ПОШУКУЮ інструктора для уч. IV. ад. гімн. класичної на підій рік. — Зголошення сла-ти на адресу о. М. Да-кшжж, Улія ад Радетів. 2—2

ТОРГОВЕЛЬНІ КУРСИ й. Гірш-ширунга, Личаківська 34. Вписи на одиричний курс для молоді і піврічний для дорослих, відбудуться щодня від 10-01 до 12-01 і від 4-01 до 7-01. Стено-графія і писання на машині. Наука 3. вересня. 2—3

ПРИМУ 2 інтелігентні панночки. Соняшна кімната, город, на ба-жання конзервація німецької і фортепи. Виспільського 12. (від наокодо візів) Тхачевич. 257 1—2

АБСОЛВЕНТКА уч. семінарій в По-дебрелі, а практикою і дошкіль-них установках гадяє відповідного на-яття в Захоронні чи ватисти. — Зголо-шення Н. Селєнікова, Радетів. 365

СТАНЦІЯ для 2 панночок, окрема кі-мната. — Шашкевича 4/11. 360

ПРИМУ панночки на станцію. Ме-шпання велике, близько гімназії СС. Василіако. Есенуально покіч у на-туні. — Зголошення вул. св. Софі 20/1. 358 1—3

ЗАГРАНИЧНИМ СТУДЕНТАМ, які виїмають або вертають, переказав скорі і дешово та легалізує всякі доку-менти записаний переказчик чеської, української і німецької мови Д-р Олександр Баризак, Львів, Театин-ська 31. — Прому занотувати адресу! 361 1—3

ПРИМУ на станцію учеників. Ко-стеняка, Кудкова 14. 359

СТАНЦІЯ для 2—3 панночок, з першо-рядним удержанням, соняшний по-кій, 5 хвилин до Семінарій і шкільні С. С. Василіако і Державної, Ваткін-ська оціка, фортепи і декції для учи-тельки з заграничними студіями. — Зго-лошення „Діло“ для „Б.“ 366 1—3

ПРИМУ учеників на станцію. Ста-ранна оціка, добрий харч, 5 хвилин до академічної гімназії — І. Рудини-кий, Львів, вул. св. Тересі 2 Б. II пов. 370 1—3

ПОШУКУЮ солідного співзачарова-Кімната ясна фронтон з харче-вулиці сповілка. Письменні зголошення до Адміністрації „Діло“ під „Зата“. 369 1—3

КОНЦІПІЕНТ в 2-а-ті. практикою пошукує заняття у адвоката від 1. жовтня. — Зголошення до Адміністрації „Діло“ під „конціпієнт“. 372 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Спеціаліст велут легенів, серця і жолуза

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 Пересвітлення Рентгеном.

РЕНТГЕНОЛОГ

Д-р Людвіка Ляндес-Ляйнерова у Львові, Лоазинського 9, партер, бічна пл. Академічної, тел. 55—50 **вернулася.** 371 1—3

Дентистично-технічне Заведення

Франц Росик

Львів, вул. Сташіца ч. 8. I. пов. **повернув.** 1—12

Відомі Педагогі і знавачі професори дивіських гімназій і семінарій ведуть **матуральні Курси „Освіта“**, які затвердила Кураторія шкільного зв'яз-ського Округа. **Вписи** на курси: гімна-зійний матуральний, семінарійний ма-туральний, шестикласний гімназійний, приготозлючий до осакнення скороче-ної військової служби, приготозлючий до 4-тої класи гімназійної для абсо-лвентів виділових шкіл. — Усі інформації дає Секретаріат Курсів, Львів, вул. Милновського 11, телеф. 50-01 від 12—1 і 5—7. Проспекти даром. 272 4-7

Англіські **New Hudson** мотоцикли і німецькі **NSU-Wanderer** мотоцикли 2592 купувати в представництві 4-3 **AUTO SPORT** Львів, Синайського 2.

РІК І. 1936.

Соборна, Незалежна Україна
і: на власних силах і:

ЧИТАЙТЕ Й ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ НОВИЙ незалежний, літературний, політич-ний, громадський й економічний часопис

УКРАЇНА

що виходить щотижня у п'ятницю в Ш-хаго, Іал. під головною редакцією

Д-ра ВОЛОДИМИРА СІМЕНОВИЧА.

Передплата 10 зол. на рік.

Адреса Редакції і Адміністрації

UKRAINE 2-1

812 NORTH DAMEN AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS, U. S. A.

Тільки 10 зол. Тільки 10 зол.

Меблі різного роду, можна най-корисніше купити у відомій фірмі „Doroteum“, Львів, Саєнра 34, Тел. 15—01. Догідні умови. 2361 10—7

ФУТРА

мужеські і жіночі, готові, як та-кож успішно перерібіку найдешев-ше і солідно викінчення — поручає **Ф-ма К. ЦВИНАР**

Львів 1—3
вул. Крива 10 вул. Руська 18
біля Гинот. Банку. Тел. 36—84.

Укр. Галантерія і Перфумерія

„GENEWA“

Львів, Ринок ч. 37.

поручає:
наймодніші
товари
для Пань
і Паів.

Величкий вибір.
Фабричні ціни.

Паньчохы
„бенберга“

prima від 5-80—12.

Студентські шапки

318 1-4